

	Vindplaats.	Museum- cat. no.
Tardigrada.		
Macrobiotus macronyx	Maas bij Geulle	84.
Pisces.		
Rhodeus amarus juv. uit Unio pictorum	Kanaal van Deurne brug Meyel	85.

Maandelijksche Vergadering
op WOENSDAG 5 MAART 1930
in het Natuurhistorisch Museum,
precies om 6 uur.

RECTIFICATIE.

Men gelieve in de Januari-aflevering op blz. 10 het volgende te verbeteren:

Fig. 1 moet zijn fig. 2.

Fig. 2 moet zijn fig. 1. Deze fig. 180° draaien.
1e kolom 3e regel van onder moet wegvallen.

OFFICIEEL.

De secretaris verzoekt dringend op- of aanmerkingen de ledenlijst betreffende spoedig te mogen ontvangen.

NIEUWE LEDEN.

K. Stevens, El. Strouvenlaan 23, Maastricht;
P. J. Hermans, Wahlwiller-Wittem.

VERSLAG MAANDELIJSCHE VERGADERING OP WOENSDAG 5 FEBR. L.L.

Aanwezig de heeren: Jos. Cremers, Pater H. Schmitz S. J., Fr. van Rummelen, Edm. Nyst, Fr. Sonnevile, Br. Bernardus, H. Ubaghs, H. Versterren, L. Grégoire, P. Bouchoms, K. Stevens, J. Rijk, J. Beckers, M. Mommers. J. Maessen, J. Cremers, Aug. Kengen en G. Waage.

Na opening door den Voorzitter herdenkt deze ons overleden medelid Dr. G. Romijn. (Zie dit No.).

De bibliothecaris laat verschillende nieuwe aanwinsten rondgaan en wel:

Drie Verkade albums, welwillend door de Firma Verkade tegen verminderde prijzen beschikbaar gesteld, zooals ze dat ook doet voor inrichtingen van onderwijs.

Verder de photobijlagen van het tijdschrift „Lambillionea”, Orgaan van de Union des Entomologistes Belges.

Hij raadt den leden, die deze photo's, welke bij elk nummer verschijnen, gaarne in hun bezit zouden willen hebben, zich ten spoedigste te abonneeren op dat tijdschrift. Nabestellen is later niet mogelijk, daar er niet meer afdrucken gemaakt worden dan er inschrijvers zijn. De kosten van tijdschrift en photo's zijn slechts Frs. 35.— per jaar.

Verder vestigt hij de aandacht van de leden op een circulaire van de Phaenologische Vereeniging, die beoogt te komen tot internationale samenwerking op Phaenologisch gebied en de oprichting van een internationaal tijdschrift voor Phaenologie in Fransch, Duitsch en Engelsch.

Zij, die voor het plan voelen, worden verzocht zich te wenden tot Dr. H. Bos, Voorzitter, te Wageningen.

De heer Sonnevile deelt mede, dat hij 14 Jan. l.l. om 2 uur op den toren van de Gem. H. B. S. te Maastricht heeft waargenomen een wijfje Korhoen. 't Is eigenaardig, dit dier hier in de stad waar te nemen en dan zoo hoog. Ook deelt spr. mee, dat in Heugem de vorige week 2 Slechtvalken werden geschoten, zoowel ♀ als ♂, die in 't Heugemerbroek rondzwierden. Komen ze hier broedend voor? Voor een jaar of 7, 8 nam de heer Sonnevile gedurende den geheelen zomer in 't Slavanter bosch een Slechtvalk waar. Deze zal hier naar alle waarschijnlijkheid wel gebroed hebben.

De heer Mommers merkt op, dat al zwerfen een paar Slechtvalken een geheelen zomer rond, daarom nog niet de conclusie getrokken mag worden, dat ze ook ter plaatse broeden. 't Kunnen heel goed jonge exemplaren zijn, die overzomerden. Dat nu reeds een ♀ en ♂ werden waargenomen is op zich zelf niets vreemds. Sommige vogels paren reeds tijdens den terugtrek.

De heer **Kengen** deelt mede, dat te Grashoek (gem. Bergen L.) een vischarend is geschoten. De Voorzitter zal trachten dit exemplaar voor 't Museum te verkrijgen.

De heer **Beckers** vraagt, of 't waar kan zijn, dat iemand een vlucht heeft waargenomen van 100 à 150 buizerden, die zich in cirkels voortbewogen.

De **Voorzitter** zegt, dat dit zeker mogelijk is. Dergelijke waarnemingen zijn meer gedaan.

De heer **Kengen** doet vervolgens een niet onmogelijk, komisch verhaal.

Liefde op het eerste gehoor!

Radioproefneming met sprinkhanen.

Te Berlijn heeft men een merkwaardige proef genomen. Voor een mikrofoon bracht men een takje aan, op welks uiteinden een mannetjes-sprinkhaan zat. Op deze ongebruikelijke plaats voelde het diertje zich weldra eenzaam en 't begon een liefdesgesjrip aan te heffen. Aan het andere einde van de verbinding, waar een luidspreker was aangebracht, zag men een wijfjes-sprinkhaan plotseling letten op het gesjrip. Het beestje had al gauw de richting, vanwaar het geluid kwam, beet — en met een kloeken sprong wipte het in den luidspreker!

Waar de radio al niet goed voor is!

Vervolgens deelt spr. mede, dat in de pas ontdekte gangen in de mergelgroeve van ons medelid, den heer v. d. Zwaan, voetsporen te zien waren van een kat en dat ook 't geraamte van een kat werd gevonden. Waar deze gangen gedurende 120 jaar afgesloten geweest zijn, is 't zeer eigenaardig, dat deze sporen zoo lang prachtig bewaard zijn gebleven. Verschillende leden vroegen zich af, of de kat niet veel, veel korter geleden binnen gedrongen is en daar omgekomen.

De heer **Waage** vertoont vervolgens een mooi praeparaat van 2 jonge bittervoorns, gehaald uit de kieuwholte van een zoetwatermossel. Dit praeparaat is afkomstig uit de collectie van wijlen Dr. Romijn. (Zie fig. pag. 20). De interessante voortplanting is U waarschijnlijk allen bekend. Het wijfje legt met haar lange legbuis de eieren in de uitstroomingsbuis van een zoetwatermossel, waardoor ze terecht komen tusschen de kieuwbladen. 't Mannetje stort zijn spermatozoïden door de ademhalingsbuis van de mossel naar binnen en in de kieuwholte vindt dan de bevruchting plaats. De jonge vischjes blijven tusschen de kieuwbladen zitten en door middel van een uitstulping aan den kop klampen zij zich tusschen de kieuwen vast. De hechtuitwasjes nemen met 't groeien der larven in grootte af, de vischjes werken zich los en de mossel blaast ze met 't afgewerkte ademhalingswater naar buiten.

Van 't onder het microscoop getoonde praeparaat is een der hechtuitwassen duidelijk te zien, evenals de dooierzak. Ook de spiersegmenten zijn zeer goed waar te nemen. Het lichaamseinde kromt zich scherp omhoog en

wijst er op, dat de homocerke staart, voortkomend bij de bittervoorn, pseudo-primitief is.

De heer **Mommers** vraagt den heer Waage, in verband met zijn artikel „De invloed van 't milieu”, naar de waarde van de bekende proeven van Tower. Vormen zij niet een voorbeeld van erfelijke verandering, ontstaan door uitwendige omstandigheden en is daar ook tevens niet een oorzaak bekend voor 't ontstaan van een mutatie?

De heer **Waage** antwoordt 't volgende: Beoeld worden hier de proeven van Tower (1906, 1918) met de Coloradoever (*Leptinotarsa*). De ouderdieren zijn in een bepaalde periode (critieke periode) gevoelig voor veranderingen in levensomstandigheden. Niet hun uiterlijk verandert, maar dat van de door hen voortgebrachte jongen. Deze jongen wijken in kleur en tekening van de ouders af. *Leptinotarsa decemlineata* liet men 3 broedsels afleggen onder abnormale omstandigheden, respectievelijk onder zeer hooge temperatuur (35° C), in droge lucht (45 % relatieve vochtigheid) en bij lage luchtdruk (50 cm Hg). Onder normale levensomstandigheden werden daarna nog 2 broedsels afgelegd. Uit de 3 eerste groepen eieren kwamen weinig normale dieren voort. (14 *decemlineata*, 82 *pallida* en 2 *immaculothorax*). De onder normale omstandigheden afgelegde eieren gaven alle *decemlineata*-typen. Door kruisingsproeven bleek zoowel *decemlineata* als *pallida* constant. De beide *immaculothorax*-typen waren met 'n groot aantal (80) *pallida* typen ten gronde gegaan. Oogenschijnlijk een door verandering van milieu ontstane erfelijke verandering. Nu de bezwaren.

De door Tower verkregen erfelijke afwijkingen komen alle, hoewel zeldzaam, in de natuur voor. Nu domineert *decemlineata* over *pallida*, d.w.z. een bastaard ontstaan uit *dec.* en *pall.* ziet er 't zelfde uit als een zuiver *decemlineata* type. De bastaard komt dus wel in phaenotype (uiterlijk), niet in genotype (erfelijke factoren), overeen met de zuivere *decemlineata* ouder. 't Is dus niet uitgesloten, dat 't uitgangsmateriaal van hybridische natuur geweest is. Deze bastaard (heterozygote) *decemlineata*-vormen zullen ook in de natuur *pallida* typen geven. De buitengewone zeldzaamheid van deze typen in de natuur laat zich ongedwongen verklaren door hun zeer groote gevoeligheid voor bacterie-infectie.

Bovendien, waarom zijn maar een aantal geslachtsellen door milieu veranderingen gewijzigd? De cultuurvoorwaarden kunnen toch in gelijke mate inwerken.

Als exact bewijs voor de stelling, dat verandering in genotype door veranderde levensomstandigheden mogelijk is, kunnen de proeven van Tower, hoe belangrijk op zich zelf, niet dienen.

De heer **Grégoire** toont ten slotte een op

agaat lijkende steen, die echter een vuursteen met verweeringsringen blijkt te zijn.

Nadat de vergadering zich vereenigd had met 't voorstel van 't Bestuur om de ZOMER-

VERGADERING vast te stellen op **Pinkstermaandag 9 Juni**, en deze te houden te **Epen**, sloot de Voorzitter de vergadering.

LIJST DER CYNIPIDEN,

door P. H. Dettmer S. J. verzameld en aan het Natuurhistorisch Museum te Maastricht geschonken.

Zooals door den President van het Genootschap bij gelegenheid van de Maand. Vergadering in Januari l.l. werd medegedeeld (vgl. dit tijdschrift blz. 7), ontving het Natuurhistorisch Museum te Maastricht van ons medelid P. H. Dettmer S. J. te Aalbeek een prachtige collectie van cynipidengallen en galverwekkende wespen. Alle in de collectie aanwezige soorten zijn binnen de grenzen van de

Nederlandsche provincie Limburg door P. Dettmer waargenomen, en meestal ook door Limburgsche exemplaren in de collectie vertegenwoordigd. Een $\times$ in de lijst beteekent, dat behalve de gallen ook de wesp in de collectie aanwezig is. Van de drie op het eind van de lijst voorkomende Aylaxsoorten (*latreillei*, *glechomae* en *minor*) zijn alleen de galwespen, zonder de gallen, aanwezig.

- $\times$ *Andricus nudus* Adl. $\sigma^{\circ}\text{♀}$
met
- $\times$ „ *quadrilineatus* Hart. ♀ . . . op *Quercus sessiliflora* Sm., Oud-Valkenburg, 23. 5. '29.
 $\times$ „ *nudus* Adl. ♀♀ . . . . . op *Quercus pedunculata* Ehrh., Valkenburg, 12. 10. '28.
 „ *glandula* Hart. ♀♀ . . . . . op *Q. sessiliflora* Sm., Meerssen, 21. 10. '29.
 $\times$ „ *xanthopsis* Schlecht. $\sigma^{\circ}\text{♀}$ . . . op *Q. sessiliflora* Sm., Oud-Valkenburg, 23. 5. '29.
 $\times$ „ *albopunctatus* Schlecht. ♀ . . . op *Q. pedunculata* Ehrh., Valkenburg, 23. 5. '29.
 „ *marginalis* Schlecht ♀ . . . op *Q. pedunculata* Ehrh., Aalbeek, 28. 5. '28.
 $\times$ „ *quadrilineatus* Hart. ♀ . . . op *Q. sessiliflora* Sm., Oud-Valkenburg, 23. 5. '29.
 $\times$ „ *fecundatrix* (Hart.) ♀♀ . . . op *Q. pedunculata* Ehrh., Berg-Terblijt, 13. 8. '28.
 $\times$ „ *fecundatrix* (Hart.) $\sigma^{\circ}\text{♀}$ . . . op *Q. sessiliflora* Sm., Oud-Valkenburg, 23. 5. '29.
 $\times$ „ *fecundatrix* (Hart.) $\sigma^{\circ}\text{♀}$ . . . Slagharen (O.) Mei '20 (twee imago's).
 $\times$ „ *quercus radices* Fab. ♀♀ . . . op *Q. pedunculata* Ehrh., Slagharen (O.), April '24.
 $\times$ „ *solitarius* Fonsc. $\text{♀}\sigma^{\circ}$ (?) . . . op *Q. sessiliflora* Sm., Meerssen, 13. 8. '26.
 (*Oncaspis filigranata* Dettmer).
 $\times$ „ *solitarius* Fonsc. ♀♀ . . . . . op *Q. sessiliflora* Sm., Valkenburg, 3. 7. '28.
 $\times$ „ *testacipes* Hart. ♀♀ . . . . . op *Q. sessiliflora* Sm., Hoensbroek, 18. 4. 1917.
 (*A. sieboldi* Hartig)
 $\times$ „ *radices* (Fab.) $\sigma^{\circ}\text{♀}$
of
- $\times$ „ *testacipes* Hart. $\sigma^{\circ}\text{♀}$ . . . . . op *Q. sessiliflora* Sm., Meerssen, 11. 9. '28.
 $\times$ „ *curvator* Hart. ♀♀ . . . . . op *Q. pedunculata* Ehrh., Valkenburg, 9. 11. '28.
 $\times$ „ *curvator* Hart. $\sigma^{\circ}\text{♀}$ . . . . . Valkenburg, 17. 7. '28.
 $\times$ „ *ostrea* (Hart.) $\sigma^{\circ}\text{♀}$ . . . . . op *Q. sessiliflora* Sm., Meerssen, 29. 4. '28.
 $\times$ „ *ostrea* (Hart.) ♀♀ . . . . . op *Q. sessiliflora* Sm., Meerssen, 30. 7. '28.
 $\times$ „ *quercus corticis* (L.) ♀♀ . . . . . op *Q. sessiliflora* Sm., Berg, 13. 2. '28.
 $\times$ „ *calidoma* (Hart.) ♀♀ . . . . . op *Q. pedunculata* Ehrh., Slagharen (O.), 18. 5. '24.
 $\times$ „ *quercus ramuli* (L.) ♀♀ . . . . . op *Q. sessiliflora* Sm., Berg, 21. 10. '29.
 $\times$ „ *inflator* Hart. ♀♀ . . . . . op *Q. sessiliflora*, Meerssen, 25. 9. '26.
 $\times$ „ *inflator* Hart. $\text{♀}\sigma^{\circ}$ . . . . . op *Q. pedunculata* Ehrh., Wijnandsrade, 28. 4. '28.
- $\times$ *Neuroterus aprilinus* (Gir.) ♀♀ . . . op *Q. sessiliflora* Sm., Meerssen, 10. 5. '27.
 $\times$ „ *aprilinus* (Giraud) $\sigma^{\circ}\text{♀}$ . . . op *Q. sessiliflora* Sm., Meerssen, 26. 4. '28.
 $\times$ „ *albipes reflexus* Kieff. ♀♀
en
- Andricus ostrca* (Hart.) ♀♀ . . . . . op *Q. sessiliflora* Sm., Meerssen, 16. 9. '28.
 „ *albipes reflexus* Kieff. $\sigma^{\circ}\text{♀}$ . . . . . op *Q. pedunculata* Ehrh., Valkenburg, 24. 5. '28.
 $\times$ „ *numismalis* (Fourc.) ♀♀ . . . . . op *Q. sessiliflora* Sm., Meerssen, 19. 9. '28.
 $\times$ „ *numismalis* (Fourc.) $\sigma^{\circ}\text{♀}$ . . . . . op *Q. pedunculata* Ehrh., Valkenburg, 12. 6. '28.
 $\times$ „ *quercus baccarum* (L.) ♀♀ . . . . . op *Q. sessiliflora* Sm., Valkenburg, 29. 8. '28.
 $\times$ „ *quercus baccarum* (L.) $\sigma^{\circ}\text{♀}$ . . . . . op *Q. sessiliflora* Sm., Valkenburg, 13. 7. '28.
 $\times$ „ *tricolor* (Hart.) ♀♀ . . . . . op *Q. pedunculata* Ehrh., Nuth, 7. 9. '28.
 $\times$ „ *tricolor* (Hart.) $\sigma^{\circ}\text{♀}$ . . . . . op *Q. pedunculata* Ehrh., Wijnandsrade, 3. 7. '28.